

■ در سال‌های اخیر رویکرد تازه‌ای نسبت به برخی برنامه‌های تلویزیونی وجود دارد و آن این است که برای برنامه‌های پر مخاطب جای ویژه‌ای در ایام نوروز باز می‌کنند تا هم بیشتر دیده شوند و هم بیشتر با ذائقه مخاطب در این ایام همراهی داشته باشد. سال گذشته برای برنامه‌های «برنده‌باش» و «عصر جدید» این اتفاق افتاد.

سیمای شاداب نوروز

پرونده «وطن امروز»
در باره مهم‌ترین برنامه‌های
نوروزی یک دهه اخیر
رسانه ملی

پایتخت

احتمالاً آن زمان که سیروس مقدم تصمیم گرفت با داستانی از محسن تنبنده سراغ ساخت مجموعه تلویزیونی «پایتخت» برود، اساساً فکر نمی‌کرد قرار است ساخت دنباله‌هایی بر این مجموعه تلویزیونی پر مخاطب تبدیل به یک خواست عمومی شود! «پایتخت» در حالی در نوروز پیش رو قرار است با فصل ششم خود میهمان خانه‌های ایرانی شود که پیش فصل پنجم این مجموعه در نوروز ۹۸، تلویزیون را با آمار خیره‌کننده‌ای از مخاطبان روبه‌رو کرد به طوری که بخش ۲ قسمت نهایی این مجموعه و قصه ملتپا آن که مربوط به داعش می‌شد، تا مدت‌ها سوژه گفت‌وگوهای خانوادگی و عمومی بود. پایتخت البته در میانه راه و در فصل چهارم تا حدودی افت کرد ولی بازگشت مقتدرانه آن با فصل پنجم باعث شده تا هنوز هم بسیاری از مخاطبان چشم‌انتظار بخش فصل تازه این مجموعه و دیدن قصه‌های خانواده نقی معمولی در روزهای عید نوروز باشند. احتمالاً بازگشت شخصیت «بهبود» در فصل پیش رو و حذف شخصیت «بابا پنجملی» در این فصل فضایی متفاوت را برای قصه پایتختی‌ها رقم بزند.

خندونه

«خندونه» هم از جمله پدیده‌های سینوسی تلویزیون بودا از این جهت به آن لقب سینوسی دادیم که خندونه در فصل ابتدایی خود آرام آرام اوج گرفت و تبدیل به یکی از مهم‌ترین برنامه‌های تلویزیون از نظر جذب مخاطب شد اما به همان سرعتی که رشد داشت به مرور هم ضعیف شد تا آخرین فصل پیش شده از این مجموعه با وجود شخصیت «جناب خان» یکی از ضعیف‌ترین فصل‌های آن باشد. با این همه خندونه چند سال است که جزئی اصلی از برنامه‌های نوروزی تلویزیون است و در نوروز ۹۹ هم قرار است دوباره با فصل جدید به کنکاکتور شبکه نسیم سیما اضافه شود. هنوز خبر تازه‌ای درباره ابتکارات تیم رامبد جوان برای این فصل منتشر نشده اما قطعاً «خندونه»‌ها بهتر از هر کس می‌دانند که برای ادامه مسیر باید دست به ابتکاراتی تازه بزنند و رانندگی مسابقاتی همچون «دا بازی» و «لب آهنگ» یا «خنداندن» شود دیگر نمی‌تواند مخاطبان سابق این برنامه را پای آن بنشانند.

ستاره ساز

بازار برنامه‌های استعدادیابی در تلویزیون از چند سال اخیر حساسی داغ شده است و هر از گاهی خبری درباره تولید یک برنامه استعدادیابی در حوزه‌های خاص منتشر می‌شود که اتفاقاً یکی از پر مخاطب‌ترین آنها که همچنان در حال پیش است و بعید نیست بخش آن در ایام نوروز هم ادامه داشته باشد، مسابقه «میدون» است که مربوط به استعدادهای حوزه کار آفرینی است. اما «ستاره‌ساز» یکی دیگر از برنامه‌های استعدادیابی شبکه سوم سیما بود که در ایام نوروز ۹۸ برای نخستین بار به روی آنتن رفت و اتفاقاً از آن استقبال زیادی هم شد. «ستاره‌ساز» در حوزه استعدادیابی متمرکز بر حوزه فوتبال است و اجرای آن را امیرعلی دانایی بازیگری که پیش‌تر فوتبالیست بوده است، به همراه محمدحسین میثاقی برعهده داشتند و البته در میانه راه هم تغییر و تحولاتی در حوزه اجرای این برنامه انجام شد. همچنین خداداد عزیزی، فریروز کریمی، مجتبی جباری و ادموند بزیک بازیکنان مطرحی هستند که به عنوان کارشناس در این برنامه حضور دارند و به علاقه‌مندان و شرکت‌کنندگان این برنامه کمک می‌کنند.

خانه ما

حکایت «خانه ما» و جذب مخاطبان هم حکایت همان برنامه جذاب «ایرانگرد» است. اینجا هم خلاقیت است که توانسته جای خالی حضور ستاره‌ها و چهره‌های سرشناس را پر کند تا مخاطبان تلویزیون ساعتی در کنار خانواده خود شاهد یک مسابقه تلویزیونی جذاب و خانوادگی باشند. پیش «خانه ما» که از تولیدات خانه مستند انقلاب اسلامی است البته صرفاً محدود به ایام نوروز نمی‌شود و در حال حاضر نیز فصل تازه این مجموعه در شبکه‌های سیما در حال نمایش است اما فصل بعدی این مجموعه قرار است از ایام عید نوروز روی آنتن برود. این مستندمسابقه ابتدا از شبکه افق سیما روی آنتن می‌رفت اما استقبال از آن به قدری زیاد شد که مدیران تلویزیون پیش آن را به شبکه پر مخاطب نسیم سپردند. شیراز، تبریز، رشت، تهران، اهواز و مشهد شهرهایی بودند که تاکنون برای ضبط این مستندمسابقه مورد استفاده قرار گرفته‌اند و فصل نوروز ۹۹ آن نیز در بوشهر ضبط شده است.

دورهمی

مهران مدیری و «دورهمی» یکی از غایبان بزرگ نوروز ۹۸ بودند؛ غایبانی که بسیاری از مخاطبان انتظار داشتند آنها را در روزهای عید امسال ببینند اما درگیری مهران مدیری با ساخت سریال خانگی «هیولا» باعث شد او فقط به ساخت یک تک قسمت جنجالی برای روز ۱۳ فروردین امسال برسد که البته بخش آن هم جنجال‌های زیادی به پا کرد. در هر صورت «دورهمی» این شبا دوباره با فصل تازه خود به آنتن تلویزیون بازگشته و قطعاً در ایام نوروز ۹۹ نیز یکی از برنامه‌های اصلی شبکه نسیم خواهد بود. هنوز مشخص نیست آیا ترکیب این برنامه در ایام نوروز قرار است تغییر کند و بخش‌های نمایشی نیز دوباره به آن بازمی‌گردند یا خیر اما همچنان بسیاری منتظر بازگشت شخصیت محبوب «قیمت» به این برنامه هستند. «دورهمی» البته همچنان همان رویکردهای انتقادی تند و تیز خود را دارد و بسیاری از مخاطبان نیز به واسطه همین رویکردها این برنامه را دنبال می‌کنند.

مردان آهنین

مردان آهنین یکی از برنامه‌های با سابقه تلویزیون بود که در چند سال گذشته معمولاً پای ثابت کنکاکتور شبکه سوم سیما در تعطیلات نوروزی بود؛ برنامه‌ای که در دوره‌های ابتدایی خود همزمان با داغ شدن تب پخش چنین برنامه‌هایی در کشورهای دیگر، در ایران نیز طرفداران خاص خود را پیدا کرد اما به مرور با تکرار شدن بخش‌های مختلف این برنامه مخاطبان آن را از دست داد. البته تغییر فرهنگ جامعه ایرانی و کم‌ارزش شدن فرهنگ پهلوانی در میان قشر جوان هم از جمله موضوعاتی بود که در ریزش شدید تعداد مخاطبان این برنامه با سابقه موثر بود. از این نکته نیز نباید غافل شد که انتشار خبرهایی در ارتباط با درگیری برخی از برگزارندگان این برنامه در دو هفته‌های پایانی و کشته شدن برخی از آنها به طور کلی فضای عمومی را نسبت به این قبیل مسابقات چه در تلویزیون و چه بیرون از تلویزیون تا حدودی منفی کرد.

ایرانگرد

«ایرانگرد» از آن دسته برنامه‌های تلویزیونی بود که احتمالاً هیچ‌کس تصور نمی‌کرد با وجود رقاباتی نمایشی و پرستاره تبدیل به پدیده‌های تلویزیونی در ایام نوروز شود اما خلاقیت‌های جواد قارایی و تیم سازنده «ایرانگرد» باعث شد مستندهای تهیه‌شده توسط این تیم از جاذبه‌های طبیعی و دیدنی ایران رکورد جذب مخاطب را بزنند. «ایرانگرد» نشان داد که می‌شود بدون داشتن ستاره‌های سرشناس سینما و تلویزیون و صرفاً با تکیه بر خلاقیت و البته جسارت دست به ساخت برنامه‌ای زد که مخاطب سخت‌پسند تلویزیون را پای جعبه جادویی بنشاند. جواد قارایی، کارگردان، تهیه‌کننده و راوی این مستند تلویزیونی برای تهیه این برنامه با یک تیم فیلمبرداری حرفه‌ای به شهرها و استان‌های مختلف ایران همچون چهارمحال و بختیاری، گیلان، خراسان جنوبی، لرستان، هرمزگان، سیستان و بلوچستان، بوشهر، خوزستان، مازندران و کرمان و استان‌های دیگر سفر کرده و به روایت زندگی و آداب و رسوم ساکنان این مناطق می‌پردازد. ما هم مثل بسیاری از مخاطبان تلویزیونی بی‌صبرانه منتظر آغاز فصل جدید این برنامه تلویزیونی جذاب هستیم.

برنده باش

«برنده باش» یکی از برنامه‌های غیرنوروزی شبکه سوم سیماست که به دلیل استقبال مخاطبان به کنکاکتور نوروزی سال ۹۸ این شبکه اضافه شد و البته در نهایت حاشیه‌های مختلف بیرون از ساختار تلویزیون باعث تعطیلی همیشگی این برنامه شد! «برنده باش» با اجرای محمدرضا گلزار توانست تبدیل به یکی از پر مخاطب‌ترین برنامه‌های تلویزیون شود اما در نهایت رقم بالای جایزه‌های داده شده در این برنامه، شیوه برگزاری آن و البته هزینه‌هایی که علاقه‌مندان به شرکت در مسابقه باید در فرآیند حضور در آن صرف می‌کردند، همه دست به دست هم داد تا این برنامه تلویزیونی از کنکاکتور تلویزیون حذف شود. با این همه «برنده باش» در بازه زمانی کوتاهی که روی آنتن رفت مخاطبان بسیاری را به خود جذب کرد. البته برخی شنیده‌ها از ساخت نمونه‌هایی مشابه این برنامه برای پخش در فضایی غیر از تلویزیون نیز خبر می‌دهند اما با توجه به اینکه مالکیت فکری و معنوی این مسابقه متعلق به رسانه ملی است بعید است مجوزهای لازم برای این کار صادر شود.

کودک شو

«کودک شو» هم از زمانی که به کنکاکتور شبکه «نسیم» اضافه شد به سرعت خود را به جمع برنامه‌های محبوب مخاطبان ملحق کرد. این برنامه نیز در زمره برنامه‌هایی بود که برای زمانی غیر از نوروز نیز روی آنتن می‌روند ولی پیش آن در ایام نوروز سال ۹۸ با استقبال بالایی روبه‌رو شد و حالا هم بر اساس آنچه محمد احسانی، مدیر شبکه نسیم اخیراً گفته، قرار است فصل تازه آن برای ایام نوروز ۹۹ روی آنتن این شبکه برود. «بزمان بازی» از ابتدا تاکنون اجرای برنامه «کودک شو» را برعهده داشته است و در ادامه نیز او مجری این برنامه خواهد بود. مهم‌ترین مسأله درباره «کودک شو» خانوادگی بودن این مسابقه است که باعث می‌شود هم فرصتی برای یک تفریح جمعی برای خانواده‌ها فراهم کند و هم تماشاگران آن از سوی خانواده‌های ایرانی با استقبال همراه شود.

کلاه قرمزی

کلاه قرمزی حدود یک دهه یکی از اجزای جدایی‌ناپذیر خانه‌های ایرانی در عید نوروز بود؛ آنقدر نمایش این مجموعه عروسکی تبدیل به روندی روتین در برنامه‌های نوروزی شده بود که حذف آن از کنکاکتور نوروزی تلویزیون در یکی دو سال اخیر حساسی برای رسانه ملی حاشیه‌ساز شد. کلاه قرمزی یکی از پدیده‌های فرهنگی این سال‌ها به شمار می‌آید که بیشتر از مخاطبان کودک، مخاطب بزرگسال دارد. گذشته از حس نوستالژی نسبت به این مجموعه، اشارات مختلف سیاسی، اجتماعی و فرهنگی این مجموعه به اتفاقات روز در کنار خلاقیت سازندگان آن در طراحی شخصیت‌های جدید برای هر دوره آن باعث شده تا حتی پس از پخش این مجموعه در ایام عید، تا مدت‌ها بخش بریده شده از قسمت‌های آن در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذاشته شود که این نشانه استقبال مخاطبان از این مجموعه است؛ احتمالاً به همین خاطر هم هست که کلاه قرمزی همواره در نظرسنجی برنامه‌های نوروزی در زمره پر مخاطب‌ترین آثار نمایشی تلویزیون به‌شمار می‌آمده است.

فرمانده

«فرمانده» مستند مسابقه‌ای تلویزیونی است که در قالب برنامه‌های واقع‌نما توسط خانه مستند انقلاب اسلامی سازمان هنری-رسانه‌ای اوج تولید می‌شود. ایده این مستندمسابقه در سال ۱۳۹۰ شکل گرفت و پخش اولین سری این برنامه از سال ۱۳۹۳ در شبکه افق آغاز شد. در این برنامه سرگرمی محور شرکت‌کنندگان در قالب ۲ گروه در برابر هم قرار می‌گیرند و باید در فعالیت‌هایی سخت و نظامی حضور پیدا کنند و در نهایت با کسب امتیازهای مختلف به رتبه برتری در این رقابت دست پیدا کنند. همچنان بالای این مسابقه و تنوع جغرافیایی مناطق ضبط آن باعث شد این مسابقه بومی تبدیل به یکی از برنامه‌های محبوب تماشاگران جعبه جادویی شود. فصل جدید این برنامه نیز احتمالاً در ایام نوروز ۹۹ روی آنتن خواهد رفت. سردار محمد ناظری که در سری دوم و سوم این مجموعه به عنوان فرمانده حضور داشت یک روز قبل از پخش آخرین قسمت سری سوم این مجموعه در صبح ۲۲ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵ در جزیره فارور بر اثر ایست قلبی درگذشت.